

ZAŠTO JE KORISNO I/ILI NEOPHODNO DA IMATE UVID u tačnost upisa podataka iz Vaše prijave u Bazu podataka prijavljene oduzete imovine u Republičkoj direkciji za imovinu ?

Od kada je obelodanjena formirana Baza prijavljene oduzete imovine (u avgustu 2007. godine) u Republičkoj direkciji za imovinu Republike Srbije (na osnovu Zakona o prijavljivanju i evidentiranju oduzete imovine (Sl. gl. RS br 45/05), uočen je ogroman broj grešaka (raznih uzroka) u upisu u Bazu sa dostavljenih pojedinačnih prijava oduzete imovine. Mreža za restituciju je odmah pokrenula ispravljanje uočenih grešaka, prvenstveno onih ogromnih, netačnih upisa koji su neprijateljima vraćanja oduzete imovine u vlasti mogli da posluže kao „argument“ za tvrdnju da je naturalna restitucija nemoguća - „jer takva i tolika imovina ne postoji u državnoj svojini“. Uz postepeno sve bolju saradnju i poverenje između predstavnika Mreže i odgovornih službenika za Bazu podataka u Direkciji, ispravljeno je preko 1.200 najvećih grešaka upisa u Bazu tokom više od tri godine međusobne saradnje u poboljšavanju istinitosti podataka u Bazi. Rezultat je bio smanjenje potraživane površine oduzetih nepokretnosti na tek 1/3 vrednosti iz početno predstavljene Baze (upisane 2/3 površina potraživanih nepokretnosti su bile netačne, lažne) ! Te korigovane potraživane površine nepokretnosti su bile sasvim poredive sa površinama nepokretnosti iste vrste u državnoj svojini – čime smo dokazali da se oduzeta imovina može naturalno restituisati jer realno postoji. Međutim, u Bazi je upisano preko 140.000 pojedinačnih prijava oduzete imovine (pojedinačnih potražioca) pa je kontrolisano i ispravljeno manje od 1 promila ukupnog broja upisa u Bazu !!!

Formalno, prema pomenutom Zakonu, Direkcija je imala obavezu da evidentira i usaglašava podatke iz prijava sa „podacima kojima raspolažu državni organi i organizacije, organi i organizacije jedinica teritorijalne i lokalne samouprave, javne službe i drugi organi i organizacije“. S obzirom na broj zaposlenih i obim svih poslova koje ima – Direkcija nikada nije samostalno radila ta „usaglašavanja“ podataka iz podnetih individualnih prijava za oduzetu imovinu sa odgovarajućim podacima o imovini u državnoj svojini u državnim bazama podataka. Ispravke u Bazi oduzete imovine su rađene **isključivo** pojedinačno, konkretno i na inicijativu Mreže za restituciju, svih proteklih godina.

Ista Direkcija ima obavezu (još od 1995. godine) da vodi evidenciju o ukupnoj državnoj imovini (kako joj samo ime kaže !) i formalno održava Bazu podataka državne imovine. Direkcija ima obavezu da evidentira državnu imovinu ali samo ako joj „korisnici državne imovine“ (organi vlasti svih nivoa, državni organi i organizacije i slični) dostave podatke o državnoj imovini koju „koriste“. Direkcija ima pravo da „korisnike“ „potseća na obavezu slanja podataka“ ali nema prava da ih prinudi na to ili zbog neizvršavanja kažnjava: Ako se Direkciji ne pošalju podaci o nekoj državnoj imovini – „takva državna imovina ne postoji“ ni za Direkciju ni za državu – za nju zna samo „korisnik“ što je izvor raznih zloupotreba u prošlosti!

Pod pritiskom MMFa i Svetske Banke i donacije od 300.000 \$ da se uredi popis državne imovine (kao deo „finansijskog bilansa stanja države Srbije“, koji ranije nikada nije rađen), Vlada Srbije je 2009. godine jednim svojim Zaključkom pokrenula pitanje popisa državne imovine a drugim svojim Zaključkom 05 Broj: 954-1184/2010-1 od 25. februara 2010. godine, htela da sazna šta je za godinu dana urađeno. Uz Zaključak je išla „Informacija o stanju evidencije sredstava u svojini Republike Srbije“, i šta je utvrđeno:

- veliki broj opština ne vodi evidenciju sredstava u svojini Republike Srbije na način predviđen Uredbom, niti ažurira promene,
- godišnji popisi osnovnih sredstava prepisuju se iz godine u godinu, a stanje po popisu se ne slaže sa faktičkim stanjem na terenu,
- postoji neusklađenost faktičkog stanja nepokretnosti koje su na korišćenju kod korisnika sredstava u državnoj svojini i stanja u javnim knjigama,
- pojedine opštine i korisnici nemaju evidentiranu ni jednu nepokretnost u bilansu stanja, pa čak ni službeni objekat u kojem obavljaju svoju delatnost !

Svi su oni bili obavezni, kao „korisnici državne imovine“ da izvrše uknjižbu državnih nepokretnosti koje koriste u javne knjige o evidenciji nepokretnosti (katastre nepokretnosti, katastre zemljišta, zemljišne knjige) i da o izvršenom obaveste Direkciju koja bi tim podacima punila svoju Bazu podataka o evidenciji državne imovine. Najveći broj korisnika državne imovine to uopšte nije radio niti o tome obavestio Direkciju ! To je prava slika o radu „sirotih“ (bahatih) lokalnih samouprava (vlasti) koje traže „decentralizaciju“ a do sada su bahato demonstrirale neodgovornost, nerad i kaos u svojoj delatnosti.

Donošenjem Zakona o vraćanju oduzete imovine i obeštećenju (Sl. gl. RS br. 72/2011) i Zakona o javnoj svojini (isto, Sl. gl. RS br. 72/2011), značaj potpunosti i tačnosti Baze podataka o prijavljenoj oduzetoj imovini i Baze podataka o državnoj imovini (obe u Direkciji) je naglo porastao i za državu i (za nas još važnije !) za potražioce oduzete privatne porodične imovine (koja je danas deo državne imovine Republike Srbije, po zakonu).

Prema članu 62. Zakona o vraćanju oduzete imovine i obeštećenju, danom početka njegove primene (6. oktobar 2011.), „**imovina koja je oduzeta bivšim vlasnicima, a za koju je podneta prijava u skladu sa Zakonom o prijavljivanju i evidentiranju oduzete imovine, a po odredbama ovog zakona može biti vraćena, ne može biti predmet otuđivanja, hipoteke ili zaloge**, do pravosnažnog okončanja postupka po zahtevu za vraćanje, te je akt otuđenja i opterećenja imovine koji je suprotan odredbama ovog člana ništav.“

Daleko najveći broj podnetih prijava za oduzetu imovinu (više od 140.000) potražioci su predali do zakonskog (prekulzivnog) roka (30. jun 2006.). Od tada je proteklo više od 5 i po godina i u tom periodu je lako moguće da je došlo do raznih **promena u identifikaciji potraživanih nepokretnosti (prenumeracija, preparcelacija, promena naziva ulica i kućnih brojeva,...)** o čemu Direkcija ne zna (samoinicijativno ne vrši usklađivanje podataka!) dok je Vi, potražilac, ne obavesti !. Direkcija tek tada „osveži“ podatke o Vašoj prijavljenoj oduzetoj imovini, na njenu sadašnju identifikaciju u Bazi podataka.

Ključna činjenica za naturalnu restituciju oduzete imovine, po Zakonu o vraćanju oduzete imovine i obeštećenju, je **sadašnje stanje evidencije i identifikacije oduzete imovine** u Bazi podataka – a ne identifikacija u vreme oduzimanja jer se protokom više od 60 godina često gubi nit identifikacije oduzete nepokretnosti što onemogućava njenu naturalnu restituciju i preostaje samo „obeštećenje“ u decenijskom trajanju.

Dodatno, da neki državni organ ili organ vlasti ne bi **prijavljenu oduzetu privatnu imovinu** (koja je sada u (državnoj) svojini Republike Srbije) prevelo upisom u javne knjige nepokretnosti **u svoju javnu svojinu** (sa kojom mogu da rade šta hoće, i da je legalno otuđuju) – štiti danasnja ažurna identifikacija) te prijavljene oduzete imovine u Bazi podataka o prijavljenoj oduzetoj imovini u Direkciji !

Prema članu 78. Zakona o javnoj svojini „**zahtev za upis prava javne svojine** autonomne pokrajine i jedinice lokalne samouprave na nepokretnostima (prethodno sredstvima u svojini Republike Srbije) **usvojiće se ako je uz zahtev ili naknadno, organu nadležnom za upis dostavljena potvrda Direkcije da za tu nepokretnost nije podneta prijava (evidentirana u Bazi prijavljene oduzete imovine)** u skladu sa Zakonom o prijavljivanju i evidentiranju oduzete imovine, a odredbe ovog člana će se primenjivati i kod rešavanja po zahtevu za upis prava javne svojine javnog preduzeća i društva kapitala na nepokretnostima“.

Sa gledišta identifikacije nepokretnosti, **formalno, prijava oduzete imovine nije podneta ako danas ta imovina nema trenutno ažurnu identifikaciju !**

Ovo su **dva ključna razloga** (na osnovu dva Zakona) **zašto morate da imate danas ažurnu identifikaciju Vaše oduzete prijavljene imovine koju potražujete, u Bazi prijavljene oduzete imovine u Direkciji za imovinu Republike Srbije** – ako želite da ostvarite naturalnu restituciju oduzete imovine !